

A kft. tagjának kötelezése a cég meg nem térült tartozására

Már évekkel ezelőtt a „cégetemetőikkel” szembeni fellépés lehetséges eszközeit keresve felmerült, hogy lehetővé kellene tenni a „megbízók”, a korlátozott tagi felelősséggel rendelkező, részesedésüket „rosszhiszeműen” átruházó tagok, részvényesek hatósági eljárás keretében történő mögöttes kötelezését. Ennek oka többek között az volt, hogy ugyan a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtörvény) 63/A. §-a már több mint tíz éve tartalmazza a társasági részesedését rosszhiszeműen átruházóval szembeni perindítási lehetőséget, azonban csak a legalább többségi tulajdonos perelhető és a per akár évekig is elhúzódhat, ami megghiúsíthatja a volt taggal szembeni végrehajtást. Mivel a vonatkozó szabályozás az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvényben két és fél évvel ezelőtt megszületett, és amelyet a 2018. január 1-jétől hatályos az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) is tartalmaz, ezért indokoltnak tűnik a jogintézmény ismertetése, az eddigi tapasztalatok összefoglalása, annak megítélése, hogy a részesedést átruházók mögöttes kötelezése mennyire váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A részesedését átruházóval szembeni határozathozatal feltételei

Fontos hangsúlyozni, hogy a részesedését, vagy részesedésének egy részét 2016. szeptember 1-jét követően átruházó a jogi személy (a továbbiakban: adózó) adó tartozásaiért korlátozottan felelős taggal (pl.: a kft. tagjával), részvényessel (ide nem értve a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényesét) szemben hozható az adózó adó tartozásának megfizetésére kötelező határozat. Azonban ez nem azt jelenti, hogy például a betéti társaságnak, vagy a közkereseti társaságnak a társaságból kilépő – a társasági vagyron által nem fedezett tartozásért korlátlanul fele-

lős – tagját ne lehetne mögöttesen kötelezni, de arra az Art. másik paragrafusára alapján kerülhet sor.

A határozat meghozatalának előfeltétele, hogy az adózóval szemben, a részesedés átruházásakor – a késedelmi pótlékot és az adóbírságot nem számítva – a jegyzett tőke 50%-át meghaladó olyan nettó (túlfizetés összegével csökkentett) adó tartozás álljon fenn, amely a részesedés átruházását követően az adózótól nem hajtható be. Tehát a fennálló adó tartozásba a késedelmi pótlékon és az adóbírságon felül a fizetési könnyítéssel érintett jövőben esedékes, nem fennálló összeg sem számít bele. Azonban bele számít a fennálló, esedékes, végrehajtható, de aktuálisan ideiglenesen behajthatatlanná nyilvánított adó tartozás.

Ezen rendelkezés oka az, hogy a (volt) tag, részvényes kötelezésére a jogalkotó szándéka szerint csak akkor kerülhet sor, ha „rosszhiszemű” volt tehát, ha a részesedésétől annak tudatában vált meg, hogy az adózónak adó tartozása áll fenn. Mivel a tagok, részvényesek pusztán ebbéli minőségükben nem jogosultak az adó tartozás összegének a megismerésére, ezért a jogalkotó rögzítette az Art. szabályai között¹, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) megkeresésre tájékoztatja az adó megfizetésére kötelezhető személyt vagy szervezetet az adózó végrehajtható adó tartozásának összegéről.

A határozat csak akkor hozható meg, ha az adó tartozás az adózótól nem hajtható be. Ez nem feltétlenül jelenti a teljes körű eredménytelen végrehajtás lefolytatását, mivel a mögöttes felelősség érvényesítése iránt abban az esetben is intézkedni lehet, ha az adózóval szembeni végrehajtásból várhatóan befolyó összeg – a végrehajtási eljárás során fellelhető vagyronra és bevételre figyelemmel – a teljes tartozásra nem nyújt fedezetet, annak csak az elenyésző része térülne meg. Azonban az adózóval és a kizárólag az adó megfizetésére kötelezett szembeni egyidejű („párhuzamos”) végrehajtásnak nincs helye, ami miatt a mögöttes határozat meghozatalát megelőzően az adózóval szembeni végrehajtási cselekményeket be kell fejezni akként, hogy abból további

1) Art. 131. § (22) bekezdés

összeg már ne térüljön meg. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy teljes körű **végrehajtásnak tekintendő a felszámolási eljárás lefolytatása is.**

Mivel a NAV a határozatot főszabályként a részesedés átruházását követően az adótartozás behajtása eredménytelenségének megállapításától, illetve a felszámolást befejező végzés jogerőre emelkedésétől számított **90 napos jogvesztő határidőn** belül hozhatja meg², ezért **kiemelkedő jelentősége van a határidő megtartásának.**

A határozathozatalra nyitva álló jogvesztő határidő **nem az adótartozás ideiglenesen történő behajthatatlanná nyilvánításától kezdődik**, tekintettel arra, hogy annak feltétele a teljes körű végrehajtás, mely akkor minősül teljes körűnek, ha a mögöttes felelőssel szemben a NAV már érvényesítette a mögöttes felelősséget.

Ha a részesedés átruházása a határozat meghozatalára nyitva álló határidő letelte után jut a NAV tudomására (pl.: az átruházás ténye a cégjegyzékbe csak az átruházás utáni eredménytelen végrehajtás lefolytatását követő 90 nap eltelté után kerül bejegyzésre), a határozatot a tudomásszerzéstől számított **30 napon belül a NAV akkor is meghozhatja**, ha a jogvesztő határidő már eltelt, vagy abból 30 napnál kevesebb van hátra.³

A részesedését átruházó (volt) **tag** (részvényes) kizárólag **az átruházott részesedése arányában kötelezhető** helytállásra. Az átruházott részesedés nagyságára az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat elektronikus nyilvántartásában (a továbbiakban: IM Online) az adós cég iratjegyzékéből szerezhető adat.

A határozathozatal feltétele, hogy a tag (részvényes) a részesedésének átruházásakor a jogi személyben **a szavazati jogok 25%-át elérő vagy azt meghaladó részesedéssel rendelkezzen.**⁴ Azonban **határozat akkor is hozható, ha az átruházott részesedés mértéke kevesebb, mint 25%**, feltéve, hogy a tag (részvényes) a részesedésének átruházásakor a jogi személyben a szavazati jogok 25%-át elérő vagy azt meghaladó részesedéssel rendelkezett. Ebből következik, hogy a helytállási kötelezettség megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a tag a részesedésének egészét, vagy csak egy részét ruházza át.

A **kötelezés „mögöttes” határozatban történik**, ami azt jelenti, hogy a kizárólag az adó megfizetésére kötelezettől behajtott összeg az adózó adótartozására kerül elszámolásra.

A mögöttes **határozat meghozatalakor a NAV-nak nem kell vizsgálnia, hogy mentesülési okok fennállnak-e** az adó megfizetésre kötelezett vonatkozásában, azonban tájékoztatnia kell, hogy meghatározott körülmények fennállása és igazolása esetén helytállási kötelezettség nem terheli.

A részesedését átruházó mentesülése az adó megfizetése alól

Az adózó (volt) tagja, részvényese mentesül a felelősség jogerős megállapítása alól, **ha fellebbezésében igazolja, hogy a jogi személynek kintlévőségei vannak**, melynek összege a részesedés átruházásakor az adótartozás összegét elérte vagy meghaladta és ez okból nem tudta megfizetni az adótartozást **feltéve, hogy az adózó a kintlévőségei behajtása érdekében minden szükséges és elvárható intézkedést megtett.**⁵ Tehát **nem elegendő egy fizetési felszólítás megküldése**, hanem – az önkéntes teljesítés elmaradása esetében – a követelést vagy fizetési meghagyásos, vagy peres, vagy felszámolási eljárásban kell érvényesítenie, illetve az utóbbi eljárás kivételével bírósági végrehajtást is kezdeményeznie kell.

Az adózó (volt) tagja, részvényese akkor is mentesül a felelősség jogerős megállapítása alól, ha fellebbezésében igazolja, hogy a részesedés átruházását megelőzően a felszámolást, vagy a kényszer törlési eljárást elrendelő végzés Céglétszámokban való közzététele időpontjában érte el vagy haladta meg a kintlévőségeinek összege a részesedés átruházásakor fennálló adótartozásának összegét feltéve, hogy az adózó a kintlévőségei behajtása érdekében minden szükséges és elvárható intézkedést megtett.

Ezen felül akkor is mentesül a felelősség jogerős megállapítása alól, ha fellebbezésében igazolja, hogy a **tag a tagsági jogaival élve a tőle elvárható minden intézkedést megtett** annak érdekében, **hogy a jogi személy az adótartozását megfizesse, illetve a vállalkozás a tőkevesztés esetére előírt döntéseket meghozza.**⁶ Itt a

2) Art. 60. § (3) bekezdés

3) Art. 60. § (3) bekezdés

4) Art. 60. § (1) bekezdés a) pont

5) Art. 60. § (2) bekezdés a) pont

6) Art. 60. § (2) bekezdés b) pont

Polgári Törvénykönyv azon rendelkezéseire szükséges gondolni – többek között – melyek szerint a gazdasági társaság azon tagja vagy tagjai, akik együttesen a szavazati jogok legalább öt százalékával rendelkeznek, az ok és a cél megjelölésével bármikor kérhetik a társaság legfőbb szerve ülésének összehívását vagy a legfőbb szerv ülés tartása nélküli döntéshozatalát. Továbbá, ha egymást követő két üzleti évben a társaság saját tőkéje nem éri el az adott társasági formára kötelezően előírt jegyzett tőkét, és a tagok a második év beszámolójának elfogadásától számított három hónapon belül a szükséges saját tőke biztosításáról nem gondoskodnak (pótbefizetéssel, tőkeleszállítással stb.), e határidő lejártát követő hatvan napon belül a gazdasági társaság köteles elhatározni átalakulását, illetve az átalakulás helyett a gazdasági társaság a jogutód nélküli megszűnést vagy az egyesülést is választhatja.

Számok és ami mögöttük van

2016. szeptember 1-jét követően mostanáig a **cégbíróságoktól több százezer adat érkezett** a tagokkal, részvényesekkel kapcsolatos változásokról. Először ezt a hatalmas adatmennyiséget kellett „megtisztítani” a mögöttes határozathozatal szempontjából irreleváns adatoktól (pl.: tag név és címváltozása). Az így kapott már jóval szűkebb adathalmaz tovább csökkenthető azáltal, hogy kivételre kerülnek belőle azon adózók, amelyeknek a részesedés átruházásakor nem volt adótartozásuk.

Ezen szűrés informatikailag támogatott, melynek eredményeként 2018. év végéig 3046 kft. mint esetleges „rosszhiszemű” tagi üzletész átruházással érintett cég adatai kerültek kigyűjtésre. Ebből **826 cég** esetében, illetve ennek **1078 (volt) tagjával kapcsolatban a NAV vagy mögöttes határozatot**

hozott, vagy a határozathozatal feltételeit még vizsgálja, ami tipikusan azt jelenti, hogy még hiányzik az adózóval szembeni eredménytelen végrehajtás megállapíthatósága, mert például a kft. felszámolás alatt áll. A 826 céggel szemben a részesedés átruházásakor fennálló **adótartozás összege meghaladta a tíz milliárd forintot**.

Nehezíti a határozathozatalt, hogy a (volt) tag, részvényes csak a részesedés átruházásakor végrehajtható adótartozás megfizetésére kötelezhető, tehát **nem érvényesíthető** vele szemben, ha a részesedés átruházását követően a tagsági jogviszonya időtartamára vonatkozóan **utólagos adó-megállapítás keretében adóhiányt** állapít meg a NAV és az az adótartozás sem, amellyel kapcsolatos bevalás benyújtási kötelezettség határideje az átruházást követően telik le.

Továbbá, amennyiben a legalább többségi tulajdonos a teljes részesedését átruházza 2016. szeptember 1. napja után úgy, hogy az átruházásakor végrehajtható adótartozása nincs, majd az adózó felszámolás alá kerül a vele szemben – a volt tag tagsági jogviszonya időtartamára vonatkozóan **utólagosan megállapított adóhiányra** – lefolytatott eredménytelen végrehajtást követően, akkor erre az adótartozásra ugyan mögöttes határozat nem hozható, de már a felszámolási eljárás alatt a **Csőd törvény alapján per indítható**, pernyertességet követően **adóvégrehajtás foganatosítható**.

Összefoglalásként kijelenthető, hogy a részesedést átruházók mögöttes kötelezése **hatékony eszköze a cégtemetőket megbízó**, a „rosszhiszemű” üzletész **átruházókkal szembeni** fellépésnek, azonban a megfelelő jogkövető magatartás eléréséhez az egyéb jogi eszközök (pl.: perelőkészítő ellenőrzés, perindítás, eltiltást megalapozó eljárás lefolytatása, a NAV mint nyomozó hatóság eljárása) együttes alkalmazása szükséges.

DR. HORVÁTH PÉTER JÁNOS

Kreditpontos rendezvények, konferenciák, klubok,
könyviteli továbbképzés, OKJ képzések, letölthető anyagok, stb.

www.kompkonzult.hu